

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณาสินเชื่อของสถาบันการเงินให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยแบ่งสถาบันการเงินออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ธนาคารพาณิชย์เอกชน และสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ ซึ่งงานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาใน 2 รูปแบบ คือ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญควบคู่ไปกับการแจกแบบสอบถามให้กับพนักงานสินเชื่อ โดยที่คณะผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้จัดการสินเชื่อเพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของสถาบันการเงิน 3 แห่ง เพื่อนำผลการสัมภาษณ์มาใช้ในการปรับปรุงแบบจำลองงานวิจัยและพัฒนาแบบสอบถามที่จะนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากพนักงานสินเชื่อ

ทั้งนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามนั้น คณะผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากพนักงานสินเชื่อระดับปฏิบัติการทั้งสิ้น 227 คน ที่มีประสบการณ์ในงานด้านสินเชื่อในสถาบันการเงินที่กำลังทำงานอยู่เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี เพื่อเป็นตัวแทนของสถาบันการเงินทั้ง 6 แห่ง อันได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาประมวลผลโดยใช้วิธีการทางสถิติ

ซึ่งผลจากการวิจัย พบว่ามีปัจจัยที่สำคัญเป็นอย่างมากสำหรับการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวม 4 ปัจจัย ได้แก่ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อ การประกอบธุรกิจที่ผิดศีลธรรมหรือสร้างผลกระทบต่อสังคม ภาพลักษณ์ต่อองค์กร และความสามารถในการชำระหนี้ ซึ่งปัจจัยที่สำคัญที่สุดของธนาคารพาณิชย์เอกชน คือ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อ ตามมาด้วยการประกอบธุรกิจที่ผิดศีลธรรมหรือสร้างผลกระทบต่อสังคม ภาพลักษณ์ต่อองค์กร และความสามารถในการชำระหนี้ ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่สำคัญที่สุดของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ คือ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อ ตามมาด้วยความสามารถในการชำระหนี้ ภาพลักษณ์องค์กร และการประกอบธุรกิจที่ผิดศีลธรรมหรือสร้างผลกระทบต่อสังคม ตามลำดับ โดยการประกอบธุรกิจที่ผิดศีลธรรมหรือสร้างผลกระทบต่อสังคม มีความสัมพันธ์แบบผกผันกับการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อของสถาบันการเงิน

นอกจากนี้ยังพบว่ามีบางปัจจัยที่ธนาคารพาณิชย์เอกชน และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ให้ความสำคัญที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ปัจจัยด้านการกระจุกตัวของสินเชื่อของสถาบันการเงิน โดยธนาคารพาณิชย์เอกชนให้ความสำคัญกับปัจจัยดังกล่าวนี้มากกว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมว่าควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อให้ชัดเจน เพื่อเพิ่มความมั่นใจให้กับทางสถาบันการเงินว่าผู้ประกอบการจะนำเงินกู้ที่ได้รับไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เคยมีประวัติหนี้มีปัญหากับทางสถาบันการเงินว่า ยังมีโอกาสที่ผู้ประกอบการนั้นๆ จะได้รับการสนับสนุนสินเชื่อจากสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐบาลได้ หากผู้ประกอบการนั้นๆ ได้แสดงให้เห็นความตั้งใจจริงในการแก้ไขหนี้ โดยการทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้และมีการผ่อนชำระในช่วงระยะเวลาหนึ่งกับทางสถาบันการเงินเดิมแล้ว

ส่วนข้อเสนอแนะให้กับสถาบันการเงินนั้น จากงานวิจัยนี้ เสนอแนะให้ สถาบันการเงินควรปรับบทบาทและแนวคิดจากเดิมในฐานะเจ้าหนี้ มาเป็นคู่ค้าทางธุรกิจ โดยให้ความช่วยเหลือแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในทุกๆ ด้าน นอกเหนือจากการให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพียงอย่างเดียว เช่น การใช้เครือข่ายของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินให้เป็นประโยชน์ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะสำหรับธนาคารพาณิชย์เอกชนบางแห่งที่ประสบปัญหาไม่สามารถอนุมัติสินเชื่อให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เนื่องจากเหตุผลทางด้านการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงินในส่วนของการกระจุกตัวของสินเชื่อ ทางคณะวิจัยมีข้อเสนอแนะว่า สถาบันการเงินนั้นๆ ควรแนะนำให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ไปติดต่อขอสินเชื่อกับทางสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐที่ยังสามารถสนับสนุนสินเชื่อได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างทั่วถึง

นอกจากนี้ ในส่วนข้อเสนอแนะให้กับหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ การเสนอให้ธนาคารแห่งประเทศไทย พิจารณาถึงความเหมาะสมในการนำมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศฉบับที่ 39 (IAS 39) มาใช้สถาบันการเงินในประเทศไทย รวมถึงการลดความยุ่งยากในการดำเนินการขอสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ